

Onderwerp

Oprichting Binnenstadsfonds

Opsteller	Ben van Gelder	Behandeldatum	23 oktober 2018
Programma	Economie & Werk	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	M. Esselbrugge	Dossiernummer	18.0001330

Advies

1. Verder gestalte te geven aan het verzoek van het Huis voor de Binnenstad om te komen tot de invoering van een aanvullende, door binnenstadsondernemers zelf gedragen en gevraagde financiering, zodat de economische slagkracht van de Binnenstad verder toeneemt.
2. Het hiertoe op te richten Binnenstadsfonds na 3 jaar - in 2022 - te evalueren.

Aan de Raad voor te leggen:

1. Per 1 januari 2019 een Binnenstadsfonds op te richten.
2. Het op te richten Binnenstadsfonds te financieren middels een voor Nijmegen nieuwe belastingvorm: "Gebiedsgerichte Reclameheffing voor het stadscentrum", waarbij de WOZ-waarde de hoogte van de heffingsbijdrage bepaalt.
3. De "Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Nijmegen Centrum" vast te stellen.
4. De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01644 vast te stellen.

Aanleiding

De binnenstad is een gebied waar veel functies samenkomen. De binnenstad ondergaat een transformatie van een 'place to buy' naar een 'place to meet'. Naast een bezoek aan het stadscentrum om inkopen te doen, neemt de behoefte toe om de binnenstad te bezoeken, te beleven, te ervaren en er te verblijven. Daarbij past een aantrekkelijk verblijfsklimaat, een goede stadsmarketing en dito citydressing. Aspecten waar de stichting Huis voor de Binnenstad (HvdB) zich sterk voor maakt en vaak de uitvoering op zich neemt. Daarnaast zorgt het HvdB voor een verbindende factor binnen de brede en heterogene groep binnenstadsondernemers. Om deze taken uit te voeren, is het Huis voor de Binnenstad op zoek naar extra middelen. Deze meent het Huis voor de Binnenstad, na consultatie van haar leden en in samenspraak met haar achterbanorganisaties, gevonden te hebben in een door de gemeente op te richten en te beheren Binnenstadsfonds. Vanwege het gemeenschappelijke doel om ondermeer de economische slagkracht van onze Binnenstad verder toe te laten nemen en daarmee ook de werkgelegenheid te stimuleren, werkt de gemeente Nijmegen al enige tijd mee aan dit initiatief om te komen tot de instelling van een reclameheffing. Deze reclameheffing dient daarbij als doelbelasting voor de vulling van het Binnenstadsfonds.

Beoogde impact

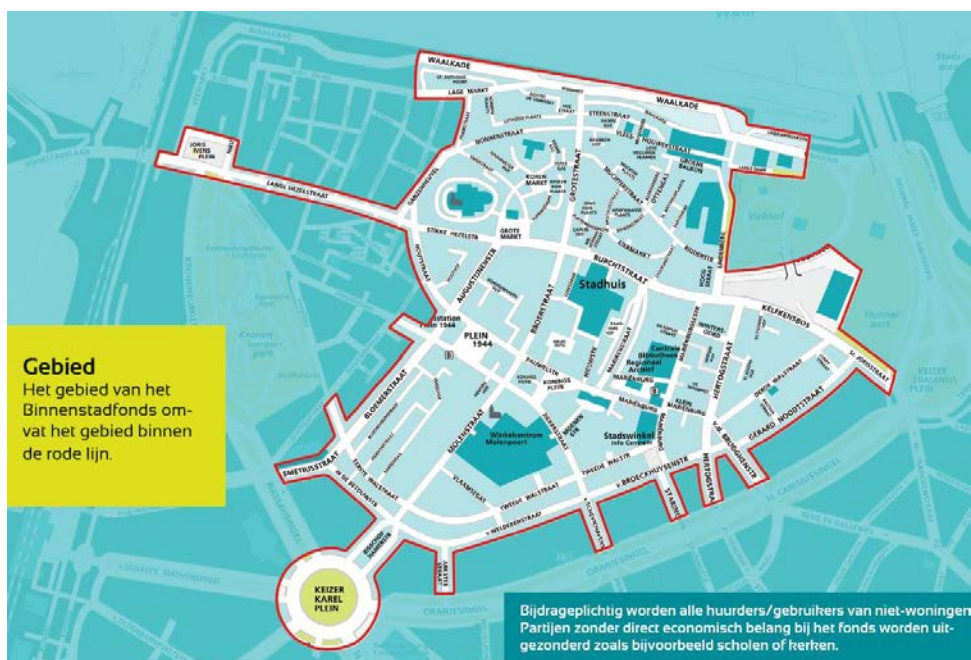
Het doel van het Binnenstadsfonds is om ondernemersparticipatie structureel en gelijkwaardig te organiseren. Nu is deze participatie nog te afhankelijk van vrijblijvende bijdragen van individuele ondernemers en/of straatverenigingen waardoor investeringsonzekerheid ontstaat en initiatieven niet structureel ontplooid kunnen worden.

Collegevoorstel

Verder is het doel van een Binnenstadfonds dat de slagkracht van het HvdB wordt vergroot en zowel een consistente lijn als een kwaliteitsimpuls aan de werkzaamheden van het HvdB gegeven kan worden.

Het deel van de binnenstad waar de heffing is voorzien is weergegeven op onderstaande plattegrond. De bedoeling is om binnen dit gebied huurders/gebruikers van commercieel vastgoed, niet zijnde woningen bijdrageplichtig te laten worden. Hierbij worden partijen zonder commercieel belang zoals scholen of kerken uitgezonderd maar bijvoorbeeld ook ondernemingen zonder reclame-uiting.

Het HvdB heeft in overleg met haar achterban het draagvlak getoetst voor de omvang van het gebied. Daarbij heeft de meerderheid uitgesproken om te starten met het op onderstaande figuur weergegeven centrum deel. De argumentatie daarvoor is gelegen in het feit dat men bij introductie van het fonds, en dus ook start van de heffing, een zo duidelijk mogelijke koppeling wil hebben tussen de betaler en de herkenbare inzet van middelen. De inzet van middelen zal bij introductie vooral zijn op de kerstverlichting en het activiteitenbudget. Daar is een direct verband met het gekozen gebied, bij een groter gebied is daar nu geen hele directe link meer. Op termijn wil het HvdB de ondernemers in het omliggende gebied bevragen of ze ook mee zouden willen in het Binnenstadfonds.

Argumenten

1. *Verder gevolg te geven aan het verzoek van het Huis voor de Binnenstad voor de invoering van een aanvullende, door binnenstadsondernemers zelf gedragen, financiering zodat de economische slagkracht van de Binnenstad verder toeneemt.*

1.1 Uitvoering Bestuursakkoord

Het feit dat het HvdB, naast de jaarlijkse bijdrage vanuit het Ondernemersfonds, streeft naar additionele middelen en uiteindelijk meer financiële onafhankelijkheid, vloeit voort uit het coalitieakkoord uit 2014. Hierin is de ambitie uitgesproken om voor de binnenstad

Collegevoorstel

tot een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) te komen. Een Binnenstadsfonds dat gefinancierd wordt middels de voorliggende reclameheffing zien wij als de opmaat naar een BIZ.

1.2 Initiatief en Draagvlak

Na consultatie van haar achterban en een enquête onder alle binnenstadsondernemers, is door het HvdB in oktober 2016 een verzoek bij ons College neergelegd. Ook in de media is eerder aandacht besteed aan dit onderwerp (De Gelderlander van 9/12/2016 “*Ondernemer Nijmeegse Binnenstad wil reclamebelasting*”) Daarop heeft 2017 in het teken gestaan van verkennende en voorbereidende werkzaamheden. Zo is in juni 2017 besloten (17.0005169) akkoord te gaan met het generen van een overzicht van WOZ-waardes van niet-woningen in de Binnenstad en dit ter beschikking te stellen om de mogelijke scenario's in beeld brengt zodat er een indicatie gemaakt kan worden over de hoogte van de heffing. Bij de vaststelling van het voorstel “aanwenden onderbesteding ondernemersfonds” (17.0010875) is vervolgens besloten om een deel van de onderbesteding aan te wenden voor een onderzoek naar de totstandkoming van de een BIZ waarbij het voorliggende Binnenstadsfonds als tussenstap beschouwd wordt.

In maart 2018 heeft ons College het Principebesluit tot oprichting van een Binnenstadfonds genomen (17.0011721). Daarin is onder meer bepaald dat 2018 beschouwd wordt als voorbereidingsjaar zodat invoering in januari 2019 een feit kan zijn. Hierover is de Raad per brief geïnformeerd (EZ10 18.0001330).

Het HvdB heeft aangegeven om aansluitend op dit Collegevoorstel zelfstandig een communicatiecampagne onder binnenstadsondernemers, raadsfracties en media te starten. Hiermee wordt benadrukt dat het initiatief bij het HvdB ligt en de gemeente in deze faciliterend optreedt.

1.3 “Meer voor minder”

Het HvdB heeft berekend dat met de reclameheffing, waarbij de lasten door alle binnenstadsondernemers gedragen worden, er met minder geld per ondernemer meer mogelijk gemaakt wordt. Tegelijkertijd wordt de onderlinge solidariteit bevorderd. Voor de ondernemers die al jaren bijdragen aan straat gebonden winkeliersverenigingen worden de betalingen veelal lager en de andere ondernemers die nu binnenstad-breed gaan bijdragen krijgen concreet iets terug voor hun bijdrage. Straten of kleine samenwerkingen kunnen dan ineens veel meer realiseren en worden beter zichtbaar in het geheel.

2. *Het op te richten Binnenstadfonds na 3 jaar te evalueren.*

2.1 Evaluatie en bijsturing

We evalueren het Binnenstadfonds en de reclameheffing na drie jaar. Door een evaluatie uit te voeren na 3 jaar is er zowel voldoende tijd om aan het concept te wennen en dit tot wasdom te laten komen, als om verbeteringen aan te dragen op basis van de opgedane ervaring. Deze kunnen dan het jaar daarop (het 4^e jaar) worden doorgevoerd.

Op dat moment kan opnieuw een afweging worden gemaakt. In theorie is het dus mogelijk dat het Binnenstadfonds eerder wordt beëindigd of na 4 jaar niet wordt doorgezet. Mocht dit het geval zijn, dan zullen de opbrengsten over het laatste jaar onder aftrek van kosten in de vorm van een finale subsidie worden toegekend aan het HvdB. Hiervoor moet het HvdB dan een aanvraag indienen. De intentie is uiteraard om dit fonds te laten slagen en indien mogelijk om te vormen tot een bij Wet geregelde BedrijfsInvesteringsZone (BIZ).

2.2 Acceptatiegraad

Het HvdB heeft eerder een peiling heeft verricht onder haar achterban en individuele binnenstadsondernemers. Daarbij is een informatiebrochure opgesteld¹. De uitslag van de peiling gaf aan dat er een ruime meerderheid van de responderende binnenstadsondernemers voor invoering bleek te zijn. Toch weten we op voorhand niet zeker hoe de invoering van deze nieuwe belastingvorm uit zal pakken in de praktijk. Er zullen vast partijen zijn die de maatregel toch minder zien zitten.

Echter; doordat de hoogte van het bedrag per ondernemer rond of zelfs onder de bijdrage die men nu reeds vrijwillig afdraagt, verwachten we uit deze hoek niet al te veel weerstand. Het is uiteraard mogelijk dat partijen die tot op heden geen vrijwillige bijdrage hebben gedaan, bij opleggen van een verplichte bijdragen bezwaar zullen maken. Gezien het relatief geringe bedrag, en de door het HvdB gevoerde en nog te voeren communicatiecampagne, hopen we echter dat het aantal bezwaar en beroepszaken zich dit tot een minimum beperken en daarmee ook de perceptiekosten beperkt blijven.

Ondanks het feit dat het HvdB een peiling heeft verricht onder binnenstadsondernemers en de uitslag hiervan aangaf dat er een meerderheid van de respondenten aangaf voor invoering te zijn en vervolgens de langdurige en minutieuze voorbereiding, weten we niet hoe de invoering van deze nieuwe belastingvorm in de praktijk uit zal pakken. Doordat de hoogte van het bedrag per ondernemer rond of zelfs onder de bijdrage die men nu reeds vrijwillig afdraagt, verwachten we uit deze hoek niet te veel weerstand. Uit een peiling van het HvdB onder binnenstadondernemers blijkt een meerderheid van de respondenten voor de invoering te zijn. Het is uiteraard mogelijk dat partijen die tot op heden geen vrijwillige bijdrage hebben gedaan, bij opleggen van een verplichte bijdragen bezwaar zullen maken. We verwachten dat dit tot een minimum zal beperken en de perceptiekosten hierdoor beperkt blijven. De aanvullende communicatiecampagne die het HvdB hier over gaat voeren, zal hier zeker aan bijdragen.

3. Per 1 januari 2019 een Binnenstadsfonds op te richten.

3.1 Ingangsdatum 1 januari 2019

De invoering van deze nieuwe belastingvorm is uitgebreid voorbereid. De heffing heeft betrekking op een volledig kalenderjaar; vandaar de invoering per 1 januari. Qua looptijd hanteren we een termijn van 4 jaar en zoeken daarbij aansluiting bij de maximale termijn voor meerjarige budgetsubsidies (conform de Nijmeegse Kaderverordening Subsidies, NKS). Dit maakt het mogelijk om de regeling voor een gedegen periode te ervaren en de perceptiekosten² en de aanloopkosten over een langere termijn te verdisconteren zodat er een goed beeld ontstaat van het effect en de acceptatiegraad van een maatregel als deze. Om aanspraak te maken op een bijdrage uit het Binnenstadsfonds dient het HvdB een meerjarige subsidieaanvraag in te dienen, die we voorleggen aan het college.

3.2 Oprichten en verantwoorden

² Perceptiekosten zijn de kosten die gemoeid zijn met de heffing en invordering van een belastingmaatregel (zoals bestandsopbouw, jaarlijkse controle, software-aanpassingen pluskosten van eventueel bezwaar en beroep).

Het Binnenstadfonds wordt opgericht op initiatief van het HvdB en is bedoeld voor en door ondernemers om gezamenlijke activiteiten te bekostigen in de binnenstad. Het Binnenstadfonds is een begrotingspost binnen het programma Economie en toerisme.

De gemeentelijke rol hierin is als volgt:

- De gemeente zorgt voor dekking van het fonds via de invoering van de reclameheffing, opgenomen in het programma Financiën.
- De gemeente beheert het fonds en vervult het ware de rol van “penningmeester”. Het HvdB dient hiervoor vervolgens een subsidieaanvraag in en jaarlijks een uitvoeringsplan met begroting.
- Besluitvorming over het verstrekken van deze subsidie wordt nog aan het college voorgelegd; voor de verantwoording van de middelen sluiten we aan op ons bestaande subsidieproces.

Op deze manier ontstaat een sluitende controle die middels een uitvoeringsplan vooraf en verantwoording over de behaalde resultaten achteraf gewaarborgd wordt.

4. *Het Binnenstadfonds te dekken middels een voor Nijmegen nieuwe belastingvorm: “Gebiedsgerichte Reclameheffing voor het stadscentrum” waarbij de WOZ-waarde de hoogte van de heffingsbijdrage bepaalt*

4.1 Belasting

Door het fonds te voeden middels een reclameheffing, kan die generiek worden opgelegd en worden “free-riders³” voorkomen. Hiertoe dient dan wel een specifieke verordening te worden opgemaakt die aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Deze conceptverordening is als bijlage toegevoegd.

4.2 Koppeling WOZ

Een belangrijk voordeel van het fonds is dat elke ondernemer in het gebied meebetaalt. Eerlijk verdeeld naar draagkracht omdat de heffing gekoppeld wordt aan de WOZ-waarde van het pand, Waardoor de grotere ondernemingen wat meer gaan bijdragen dan de kleinere. Maar ook eerlijk verdeeld omdat de heffing verplicht is voor alle ondernemers en daarmee de kosten niet langer alleen maar terecht komen bij een beperkt aantal ondernemers die de afgelopen jaren vrijwillig hebben bijdragen.

5. *De verordening “Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelasting Nijmegen Centrum” aan de Raad voor te leggen.*

5.1 Belasting

Door het fonds te voeden middels een reclameheffing, kan die generiek worden opgelegd. Hiertoe dient dan wel een specifieke verordening te worden opgemaakt die aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Deze aan de Raad voor te leggen verordening is opgenomen in de bijlagen.

³ Met freerider-gedrag bedoelen we de mogelijkheid dat actoren zich economische baten weten toe te eigenen zonder dat ze in de kosten meedelen (feestverlichting en andere vormen van citydressing zijn hier een goed voorbeeld van)

6. *De bijgevoegde begrotingswijziging BW-01644 aan de Raad voor te leggen.*

6.1 Begrotingswijziging

Met de invoering van de hier voorgestelde en voor Nijmegen nieuwe belastingvorm, treden er wijzigingen in de begroting op. Deze begrotingswijziging valt onder het budgetrecht van de raad.

In het programma Financiën worden de te verwachte inkomsten van de reclameheffing opgenomen. In het programma Economie en toerisme wordt de begrotingspost 'Binnenstadfonds' opgenomen.

Dit voorstel is door de afdeling Economische Zaken geïnitieerd op verzoek van en in samenwerking met het HvdB. Bij het totstandkomingsproces is gebruik gemaakt van de kennis en kunde van de diverse vak-afdelingen (onder andere gemeentebelastingen, bureau Inkoop, financiën, juridische zaken, bureau subsidies). Het voorstel is in concept besproken met de verantwoordelijk portefeuillehouder tijdens het PO economie van 01 oktober 2018).

Kanttekeningen

Een gebiedsgerichte reclameheffing is inmiddels gemeengoed in Nederland (veel steden, kernen en dorpen kennen deze doelbelasting ter dekking van soortgelijke activiteiten). In het totstandkomingstraject hebben gekozen voor een zorgvuldige voorbereiding en hebben daarbij rekening gehouden met lokale componenten (hoogte van de bijdragen, mogelijke aanwending, organisatiestructuur en geluiden vanuit de diverse ondernemers- en straatverenigingen).

Het HvdB heeft eerder een peiling heeft verricht onder haar achterban en individuele binnenstadsondernemers. Daarbij is een informatiebrochure opgesteld⁴. De uitslag van de peiling gaf aan dat er een ruime meerderheid van de responderende binnenstadsondernemers voor invoering bleek te zijn.

Toch weten we op voorhand niet zeker hoe de invoering van deze nieuwe belastingvorm uit zal pakken in de praktijk. Er zullen vast partijen zijn die de maatregel toch minder zien zitten. Echter; doordat de hoogte van het bedrag per ondernemer rond of zelfs onder de bijdrage die men nu al vrijwillig afdraagt, verwachten we uit deze hoek niet al te veel weerstand. Het is uiteraard mogelijk dat partijen die tot op heden geen vrijwillige bijdrage hebben gedaan, bij opleggen van een verplichte bijdrage bezwaar zullen maken. Gezien het relatief geringe bedrag, de koppeling met de al vrijwillige heffing en de door het HvdB gevoerde en nog te voeren communicatiecampagne, hopen we echter dat het aantal bezwaar en beroepszaken zich dit tot een minimum beperken en daarmee ook de perceptiekosten beperkt blijven. Zekerheidshalve maximeren we de perceptiekosten tot €30.000,- eventuele meerkosten worden opgevangen binnen het programma economie. Indien nodig kan dit met de evaluatie na het 3^e jaar worden bijgesteld. De hoogte van de perceptiekosten in relatie tot de verwachte opbrengsten zal in ieder geval een belangrijk onderdeel van de evaluatie zijn.

We hebben een inschatting gemaakt van de verwachte kosten en opbrengsten van de reclameheffing. De komende jaren zal moeten blijken in hoeverre deze inschatting juist blijkt. Eventuele meerkosten worden opgevangen binnen het programma Economie en toerisme,. Over de subsidieperiode van vier jaar kan het HvdB niet meer subsidie ontvangen dan wij aan opbrengsten reclameheffing ophalen.

Collegevoorstel

Het Binnenstadsfonds zal overigens niet worden aangewend voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte, dit is en blijft een specifieke gemeentelijke taak. Het Binnenstadsfonds heeft als primaire doelstelling de binnenstad te promoten

We hebben een inschatting gemaakt van de verwachte kosten en opbrengsten van de reclameheffing. De komende jaren zal moeten blijken in hoeverre deze inschatting juist blijkt. Eventuele meerkosten worden opgevangen binnen het programma Economie en toerisme. Over de volledige subsidieperiode kan het HvdB niet meer subsidie ontvangen dan wij aan opbrengsten reclameheffing ophalen.

Financiën

We ramen de verwachte belastingopbrengsten op een bedrag van € 155.000 per jaar. Hiermee houden we rekening met geschatte leegstand en (on)inbaarheid. De geschatte perceptiekosten bedragen € 30.000 per jaar voor de komende vier jaar. Na aftrek van de perceptiekosten resteert er dus naar verwachting € 125.000 per jaar netto opbrengsten voor het binnenstadfonds. Dit bedrag reserveren we binnen het programma Economie en toerisme als subsidiebudget. Voor dit bedrag dient het Huis van de Binnenstad een meerjarige budgetsubsidieaanvraag in voor de periode 2019-2022 en jaarlijks een uitvoeringsplan met begroting. Besluitvorming hierover zal nog aan het college worden voorgelegd.

Mochten de gerealiseerde belastingopbrengsten in een kalenderjaar hoger zijn dan begroot, dan wordt dit verrekend met de subsidie aan het HvdB in het daarop volgende kalenderjaar. Mochten de gerealiseerde belastingopbrengsten in een kalenderjaarlager zijn, dan wordt dit op dezelfde wijze verrekend in het daarop volgende kalenderjaar. De hoogte van de verstrekte subsidie kan hierdoor over de gehele budgetsubsidieperiode niet afwijken van de gerealiseerde belastingopbrengsten minus de geschatte en “vastgeklikte” perceptiekosten. Wel kan dit leiden tot schommelingen over de jaren heen, waarbij zowel meer- als minder opbrengsten uiteindelijk ten bate danwel ten laste komen van de afdracht aan het HvdB. We schatten de hoogte van deze schommeling relatief laag in, maar we zullen dit in de gaten moeten houden.

Het risico van hogere perceptiekosten wordt gedragen worden door het programma Economie en Toerisme. De hoogte van de perceptiekosten en de mogelijke schommelingen van de belastingopbrengsten worden meegenomen in de evaluatie over de periode 2019-2021 (de 1^e drie jaar). De eenmalige kosten voor invoering van de reclamebelasting worden gedekt uit het programma Economie, de kosten bedragen eenmalig in 2018 €23.000,-⁵.

⁵ Raming Eenmalige Opbouwkosten

Opbouw basisbestand inclusief gebruik web-applicatie	€12.650,00	(excl. btw)
Consultancy (2 dagen)	€ 3.000,00	(excl. btw)
Senior mdew. WOZ & Belastingen (72 uur)	€ 4.044,24	
Medw. WOZ & Belastingen (72 uur)	<u>€ 3.222,00</u>	
Totaal	€ 22.916,24	

Collegevoorstel

De financiële implicaties van het Binnenstadsfonds verwerken we door BW-01644 in de begroting.

Qua hoogte van de heffing worden de volgende bedragen aan de Raad voorgelegd:

WOZ-waarde		Tarief *6
Van	Tot	
0	50.000	€ 0
50.001	300.000	€100
300.001	600.000	€200
600.001	1.000.000	€300
1.000.001	5.000.000	€600
5.000.001	>5.000.001	€1.000

Vervolg

Het HvdB zorgt na besluitvorming voor het informeren van haar achterbanorganisaties en individuele binnenstadsondernemers.

Om de totstandkoming van het binnenstadsfonds vorm te geven, is vanuit de gemeente aanvullende regelgeving nodig. Hiertoe wordt tezamen met dit voorstel een door de raad te bekrachtigen verordening voor het innen van reclameheffing toegevoegd.

De uitvoeringsafspraken rond de aanvraag, subsidiëring en verantwoording tussen gemeente en het HvdB worden in een later stadium vastgelegd in een uitvoeringsconvenant tussen gemeente en het HvdB. Deze afspraken zijn uiteindelijk een collegebevoegdheid en kunnen na invoering van de heffing worden vormgegeven.

De effectiviteit van deze maatregel wordt drie jaar na invoering geëvalueerd. Bij de evaluatie zullen aspecten als hoogte van de perceptiekosten, acceptatiegraad, uitvoerbaarheid en vormgegeven initiatieven die gedekt worden uit het fonds doorslaggevend zijn voor het voortbestaan van het fonds. Tussentijds wordt ook jaarlijks aan het eind van elk boekjaar bovenstaande gemonitord op voornoemde aspecten.

Hierna vindt opnieuw besluitvorming plaats over het verlengen of beëindigen van de regeling, of om een BIZ voor de Binnenstad op te richten.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel Invoering Binnenstadsfonds
2. Belastingverordening reclameheffing
3. Financiële bijsluiter BW-01644
4. Flyer Binnenstadsfonds opgesteld door het Huis voor de Binnenstad

⁶ Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd